

nieuws uit België

Derde Vlaamse Vogelbeschermingszwartboek

Als bijlage van het tijdschrift 'Mens en Vogel' 18(2) april/juni 1980 verscheen het 40 pagina's tellende gedrukte 'Derde Zwartboek over de Vogelbescherming in Vlaanderen 1979-1980' op kosten van het Coördinatie Comité voor de Vogelbescherming van Vogels (CCBV) en samengesteld door Hugo Cassiers, André Verstraeten, Chris Staeman, Eddy en Leo Janssens. Op de 'witte' bladzijden wordt met blijdschap mededeling gedaan van het jachtverbod vanaf 1979 op Goudplevier, Houtsnip en Zomertaling en over de jacht inkorting van de Patrijs. Op de 'zwarte' bladzijden worden 148 overtredingen vermeld ten aanzien van de vogelvangst, 90 overtredingen van volièrehouders, 26 overtredingen ten aanzien van de zwarte handel in beschermde vogels en verboden vangmateriaal. De overtredingen gaan vergezeld van data, plaats, adressen van de overtredingen en eventuele bronnen. Wat betreft jachtproblemen werden 56 overtredingen vastgesteld. Voor een betere en afdoende vogelbescherming in België verlangen de samenstellers een dringende herziening van de Belgische jachtwetgeving. Bovendien wordt melding gemaakt van de oprichting (in 1979) van de Brabantse Jacht en Natuurbescherming, die stickers uitgeeft met de tekst: Zonder natuur geen jacht - zonder jacht geen natuur'. Merkwaardig is dat de afkorting van deze organisatie B.J.N. is, gelijk aan die van de in 1959 opgerichte Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie (B.J.N.), die in België beschikt over 15 afdelingen, 5 werkgroepen, een natuur- en milieu-informatiecentrum. Het houdt jaarlijks honderden excursies en ongeveer 20 kampen. De lijst met overtredingen moet een aanklacht zijn, tevens wil het de overheid en vogelbeschermers wijzen op de noodzaken en de gebreken in de Belgische vogelbescherming. Ook voor het volgende Zwartboek worden vastgestelde overtredingen door vele leden van de B.J.N. (Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie) bijeengebracht.

Uitgave: CCBV, Roger Arnhem, Durentjldiel 8, 2130 Brasschaat, België en verkrijgbaar tegen betaling van een vrijwillige gift op postrekening 000-0449595-97 van het CCBV te Brasschaat, België.

Protest tegen vogelvangst

Het Belgisch Coördinatie-Comité voor de Bescherming van Vogels (CCBV) protesteert principieel tegen het toelaten in 1980 van de vinkenvangst in België. Uit een recent gepubliceerd 'Zwartboek over Vogelbescherming in Vlaanderen', dat tientallen bladzijden overtredingen bevat, blijkt duidelijk dat elke zogenaamde bevoorrading van de vinkeniers-volièrehouders alleen het openen is van een achterdeur naar de clandestiene vangst en clan-

destiene handel. Zelfs tijdens het volle broedseizoen ontving het CCBV regelmatig klachten over onwettige vogelvangst. Verschillende vertegenwoordigers van de nationale groeperingen van volièrehouders hebben onlangs de bestaande sluikvangst en sluikhandel tegen grof geld openlijk toegegeven.

De door minister Galle aangekondigde 'bevoorrading' met een beperkt aantal wijfjes Vinken, getuigt anderzijds van een beleid dat gaat in de richting van het definitief schrappen van de vogelvangst. De 'bevoorrading' was destijds door minister Lavens aangekondigd voor de periode 1973-1978. De vinkeniers-volièrehouders mochten echter nadien nog verder Vinken vangen. Vandaar dat slechts een gering percent van de vinkeniers probeerden Vinken te kweken. De overgrote meerderheid houdt alleen mannetjes Vinken voor de zangwedstrijden. De aangekondigde bevoorrading met vrouwelijke Vinken heeft het grote voordeel dat de vinkeniers zullen aangezet worden zelf vogels te kweken en niet meer te vangen uit de natuur. Een beleid dat de interne bevoorrading in de volières stimuleert, richt zich vanzelfsprekend op afschaffing van elke vorm van vogelvangst. Van groot belang is hierbij in de wetgeving op te nemen dat 1980 het laatste jaar voor de 'bevoorrading' is en tevens een degelijke controle op te bouwen. Dit zou voor minister Marc Galle alleen het doortrekken zijn van zijn progressief beleid ten bate van het natuurbehoud en de vogelbescherming.

De vogels van Het Zwin en van Knokke-Heist

Er verschenen reeds eerder artikelen over de broedvogels van Knokke aan Zee (86 verschillende soorten) en de vogels van Knokke aan Zee, waarin ook niet-broedvogels werden opgenomen. Thans is de auteur einde 1979 gekomen tot een totaal van 292 vogelsoorten, waarvan 123 als broedvogel. Binnen het gebied, dat een totale oppervlakte heeft van 5696 ha, bevinden zich ook de badplaats Het Zoute en het natuurreservaat Het Zwin met de aangrenzende Hazegras-polders. Meer dan 50 jaar heeft de auteur in het gebied naar vogels gekeken. Behalve burgemeester van Knokke (1945-1971), is de schrijver eigenaar van meerdere terreinen in het gebied en houder van het jachtrecht op bijna 1500 ha grond van dit gebied. In de eerste hoofdstukken wordt de geschiedenis van Het Zwin, de biotopen, bronnen en bibliografie besproken. Het grootste deel van het boekje beslaat een lijst van de avifauna van Knokke-Heist. Van vele soorten hadden wij verwacht over de laatste 50 jaar wat over toename of achteruitgang te vernemen, maar tellingen van broedparen zijn over die lange periode meestal uiterst summier weergegeven. De Waaiersaartrietzanger wordt hier Waaiersaartrietzanger genoemd. Interessant is het hoofdstuk over herlivoering van vogels in Het Zwin, zoals Ooievaars, Grauwe Gans, Kwak en Blauwe Reiger. Nu de

vestiging van de Grauwe Gans een voldongen feit is en de groep betrekkelijk talrijk is geworden, staat er de jagers uit de omgeving, zo schrijft de auteur, niets in de weg om 's winters enkele ganzen te schieten, dat zo veel beter lukt, als men weet dat deze groep Grauwe Ganzen dikwijls heel wat wilde ganzen, tot meerdere soorten, kan aantrekken. Vele Belgische vogelbeschermers vinden het uitzetten van Grauwe Ganzen om er later op te kunnen schieten een kwalijke zaak en vergelijken het met het uitzetten van Fazanten voor de jacht. Tevens vernemen wij dat zelfs in België het geweer voor het behoud van de Ooievaar een groot gevaar oplevert (pagina 137). Gekweekte Ooievaars werden geschonken aan andere reservaten of kweekstations, namelijk aan verschillende reservaten in België en Frankrijk (bijvoorbeeld de moerassen van Vernier), in Zweden en in Nederland (Ooievaarsdorp te Groot Ammers). In 1963 werd gestart met het houden van Kwakken in een ruime vogelkool, later broedden er ook een 10-tal in de bomen, samen met enkele Blauwe Reigers.

Verkrijgbaar door overschrijving van Bfr. 217 (Inclusief portokosten) op PCR, nr. 000-0009757-57 tnv NV Compagnie Het Zoute, Berkenlaan 4, 8300 Knokke-Heist.

Jachtverbod op Watersnip en beperking van eendenjacht

De Watersnip, een langsnavelige moerasvogel, was omwille van zijn grillige zig-zagvluchten een gezochte prestigieuze schietschijf van de jagers. Deze steltloper, nauw verwant met de Houtsnip, is nochtans overal in sterke achteruitgang o.a. door de onrustwekkende afname van de vochtige gebieden in gans West-Europa. In Vlaanderen is de Watersnip daarbij een zeer zeldzame broedvogel. Tijdens doortrek en overwintering pleistert ze in de schaarse moerassen, vochtige weiden en oevers van zuivere waterlopen. Juist die waardevolle en in Vlaanderen zeldzame biotopen ondervonden enorme verstering door de jacht op Watersnippen. Niet alleen schoten de jagers de vogels af uitsluitend omwille van het jachtgenoegen en prestige, maar ze verstoorden dan alle andere dieren in het vochtige gebied. Bij de jacht op Watersnippen doorkruisen de geweerdragers immers het biotoop in alle richtingen, daar de vogels meestal slechts opvliegen op een twintigtal meter van een naderend persoon. Het nieuwe jachtverbod is dus van groot belang zowel voor de Watersnip zelf als voor de andere dieren die in de vochtige zones leven.

Hebt u de Belgische minister Marc Galle al schriftelijk bedankt? (zie vorig nummer!).

Een tweede belangrijke maatregel ter bevordering van de rust in de waterrijke gebieden is de *beperking van de loerjacht op eenden na zonsondergang en vóór zonsopgang*.

Bij wateroppervlakten vanaf 1 ha was dit een privilege voor een 200-tal jagers in Vlaanderen. Eenden trekken en zwerven bij voorkeur tijdens de schemering. Hiervan maakten de

jagers gebruik om die sierlijke vluchten te beschieten vanuit hun schuilhutten nabij het water. Het is alom bekend dat deze jachtwijze de vochtige gebieden en ook de niet-jachtdieren die er hun nachtrustplaats bezeten, sterk verstoren. Ook zijn tijdens de schemering de kansen op afschot van beschermde eendensorten zeer groot. De jager moet in enkele seconden de sterk op elkaar gelijkende soorten kunnen onderscheiden.

De schemering maakt dit extra moeilijk. Zelfs leden van de Hoge Jachtraad schoten enkele jaren geleden 'per vergissing' beschermde eenden tijdens de avondloerjacht.

Vijf jaar geleden heeft de toenmalige staatssecretaris Karel Poma de jacht tijdens de schemering verboden. Maar de hoge jagersrelaties zorgden er voor dat dit verbod al na één jaar werd opgeheven. Vanuit talrijke natuurbeschermende organisaties is er de voorbije maanden sterk aangedrongen op de afschaffing van de loerjacht tijdens de schemering. *Minister Marc Galle heeft dit jaar deze betwiste jachtwijze nu aanzienlijk afgebouwd.*

Daar waar ze traditioneel rond stilstaande waters begon *vanaf de opening van de jacht op watervogels (dit jaar 26 juli)*, wordt ze nu pas toegelaten vanaf 1 oktober. Die inkrimping van de eendenjacht is vooral verheugend omdat tijdens augustus-september de ergste slachtingen geschieden, omdat de jacht op de meeste andere soorten dan nog niet is geopend.

Uitzonderlijk mag die loerjacht nog wel doorgaan in de streek van Knokke, omdat daar regelmatig Wilde Eenden de oogst beschadigen.

In die streek, organiseerde het CCBV en de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie tellingen en experimenten met verjagingstechnieken, van eind juli tot begin augustus.

Op verschillende plaatsen onder andere rond het natuurreserveaat 'De Blankaart' te Diksmuide en in de polders ten noorden van Brugge zijn zelfs 'eendenslachtersputten' ingericht met loeenden, loopgraven, schietbunkertjes en honderden meter rietmatten die de sluipschutters moeten camoufleren.

De eendenjacht geschiedt vooral tijdens de schemering. Sommige putten zijn ware commerciële inrichtingen waar de pretschietters tegen vaste bedragen per uur of per avond mogen mitrilleren op al wat voorbijvliegt.

(Zie 'Mens en Vogel' 1980-II, p. 93-96).

Het CCBV dankt Minister Marc Galle voor deze gevoelige verbetering ten voordele van de vogels en die zeldzame biotopen, maar dringt anderzijds aan op de volledige afschaffing van de loerjacht, de jacht op trekvogels en kleine roofdieren.

De recente beschermingsmaatregelen in het Vlaamse Gewest zijn lichtende voorbeelden voor de andere gewesten en de meeste Europese landen.